WTOREK dnia 4. Maja 1819. (Nro 176.)

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Prenumerata w Warszawie kosztuje na Kwartał Zł: 10. po Województwach z Pocztą na Kwartał Zł: 13

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— z *Warszawy*. —

Najjaśniejszy Pan, zaszczycić raczył na dniu 31 Marca r. b. orderem Sgo Stanisława 1szej klassy

JWgo Jozefa Hrabię Wodzickiego, za odbytą Kommissję rozgraniczenia między Królestwem Polskiem a Rzecząpospolitą Krakowską.

Wgo Piwnickiego Wice-Prezesa Kommissji Wtwa Mazowieckiego, za przeprowadzenie przez Królestwo Polskie wojsk Rossyjskich z Francji wracających.

ROSSJA.

z Wilna dnia 16 Kwietnia.

Jaśnie Wielmożny Litewski Wojenny Gubernator, Alexander Michałowicz Rzymski Korsaków, miał szczęście w dniu dzisiejszym otrzymać przez Jaśnie Wielmożnego Marszałka Dworu, Cyryllego Alexandrowicza Naryszkina, przy oświadczeniu najłaskawszego Najjaśniejszej Cesarzowy Jejmości, Elżbiety Alexiejewny, podziękowania, za urządzenie i porządek w czasie przejazdu Cesarzowy Jejmości przez Guberniję Wileńskę, z portretem Najjaśniejszej Pani tabakierę, ozdobioną kosztownemi brylantami.

— Komitet Biblijnego Towarzystwa Rossyjskiego postanowił wydrukować 5000 exemplarzy Biblji Polskiej, tłumaczenia X. Jakóba Wujka, podług wulgaty; i 5000 exemplarzy Biblji niemieckiej podług edycji Halskiej.

HISZPANIA.

z Madrytu dnia 2 Kwietnia.

Zapewniają iż wybór Króla padł na jedną z Xiężniczek Bawarskich; a mianowicie na jedną z bliźniąt narodzonych dnia 12. Listopada 1801. roku. Nagły powrót z Dworu Bawarskiego do tutejszej stolicy, Granda Hiszpańskiego, wysłanego niedawno przez Króla do Niemiec, zdaje się potwierdzać wiadomość powyższą.

— Rozchodzi się tu pogłoska, iż Minister Łaski i Sprawiedliwości Lozano de Torres opuścić chce teraźniejsze urzędowanie swoje. Ma on zamiar upraszać o stopień Kardynała w nagrodę usług Stolicy S. i Duchowieństwu Hiszpańskiemu oddanych. Kto rozważy, jak ogromne dochody przywiązane są u nas do urzędu Kardynała, nie będzie się dziwił zapewne, iż P. Lozano de Torres tak

bardzo pragnie porzucić zatrudnienia świeckie, a oddać się wyłącznie sprawom duchownym.

— Armja której Dowódzcą jest Jenerał O'Donnel, składa się z 20,000. ludzi: rozłożoną jest tymczasowo w okolicach Kadyxu. Siła morska zostaje pod dowództwem Vice-Admirała Morillo. Jest to człowiek podeszłego wieku, ale jeszcze czerstwy i zdrowy. Takiego też nam potrzeba, aby się mógł mierzyć z Lordem Cochrane, który jak wiadomo, jest jednym z największych Marynarzy Angielskich. Zapewniają, iż Król udać się ma do Kadyxu, i sam będzie przytomnym wyprawie Wojska. N. Pan zatrudnia się najdrobniejszemi szczegółami tej wyprawy, która będzie największą z tych wszystkich, jakie dotąd do Ameryki wysyłane były.

Niemcy.

od brzegów Menu dnia 20. Kwietnia.

Sand żyje dotąd, ale bardzo już osłabł. Uniwersytet w Jenie, chcąc się z czynionych mu zarzutów usprawiedliwić, zatrudnił się zebraniem pewnych szczegółów ostatnich dni życia Sanda, które do wiadomości powszechnej podał. Pokazuje się z tąd: iż w końcu roku 1817. przybył z Erlangen do Jeny, z świadectwem pilności i dobrych obyczajów. Uważano w początkach zaraz, iż miał osobliwszy w niektórych punktach sposób myślenia, którego z największym zapałem bronił. W ostatnim pułroczu okazywał niezmordowaną pilność, niewychodził z mięszkania i unikał wszelkiego towarzystwa. Od tej chwili datują się rozliczne pisma zagorzałe, które teraz pomiędzy papierami własną jego ręką napisane, znaleziono. W ów czas to przedsięwziął spełnić ten czyn okropny, którego teraz dokonał. — Jak się pokazuje z badań na miejscu wyprowadzonych, rozkazał sobie przed Bożem Narodzeniem zrobić sztylet, do którego sam podał rysunek. Dnia 8. Marca wieczorem oświadczył niektórym z przyjaciół swoich, że nazajutrz z rana wyjeżdza do domu, gdzie go interesa familijne powołują. Był nadzwyczajnie tego wieczora wesołym, i odmówił prośbie przyjaciół swoich, którzy go chcieli podług zwyczaju odprowadzić do pobliższej wioski: przyrzekł, że wkrótce powróci do Jeny, gdzie nawet mieszkanie sobie na następujące półrocze zamówił. — Na wezwanie Senatu Manhejmskiego, otworzono na dniu 26. Marca mięszkanie jego, i w zamkniętej szafce znaleziono dwa zapieczętowane listy. W jednym uprasza wspóluczniów, (Burschenschaft) o uwolnienie go z związku swego, a to z powodu: „iż pragnie ich od wielu nieprzyjemności ochronić, albowiem niebyłoby to zapewne obojętném dla nich, gdyby on na rusztowaniu zginął; chce przeto tym krokiem zapobiedz temu, coby oni sami w takiej okoliczności uczynić byli przymuszeni. i t. d." W drugim zaś liście, donosi najbliższym znajomym i przyjaciołom swoim o czynie, którego dokonać zamierzył, a do którego się od dawna sposobił, to jest: do zamordowania własną ręką bez wszelkich wspólników, Radzcy stanu Kotzebue.

Dnia 25 Marca, to jest dniem przed odpieczętowaniem powyższych listów, zawieszono przypadkiem na wielkiej tablicy w Uniwersytecie, obraz P. Kotzebue, którego brodę nietoperz wyobrażał. Gdy wypadek ten, zdawał się mieć związek z zabójstwem popełnionem w Manhejmie, starał się przeto Senat Akademicki bliżej go wyśledzić, ale Uczeń, który rzeczony obraz zawiesił, sam się natychmiast przyznał i tak usprawiedliwił, iż żadne podejrzenie na niego nie pada.

Z powyższych szczegółów pokazuje się — mówi Uniwersytet Jeński — iż Sand

nie miał żadnych wspólników na Uniwersytecie, a dowodniej się to jeszcze pokaże, gdy papiery związków Uniwersyteckich (Burschenschaft), ściśle przejrzane zostaną, czego same związki dla usprawiedliwienia siebie, domagają się.

— Dzienniki Paryskie donoszą: iż jeden z Uczniów Akademickich, któremu nie udało się zamordować Pana Stourdza, sam się powiesił. Dzienniki Niemieckie wcale o tem nie wspominają.

— Z Karlsruhe donoszą: iż na dniu 19. b. m. zgromadzone zostaną Stany Państwa. W. Xiąże Badeński, ustąpił Zamku własnego na posiedzenia Sejmowe.

— Angielskie Dzienniki pomiędzy cudami wieku teraźniejszego, umieszczają niejakiego P. S. Lee, powołanego niedawno na Professora Języka Arabskiego do Uniwersytetu w Cambridge. Uczony ten, posiada doskonale języki następujące: Łaciński, Grecki, Hebrajski, Chaldejski, Samarytański, Arabski, Perski, Indostański, Francuski, Niemiecki, Włoski, Etjopski, Samskrytski, Bengalski, Koptycki; i t. d. i t. d.

Donoszą również Dzienniki Angielskie, iż w Anglji dotąd utrzymuje się wiele urzędów tytularnych, tak nazwanych Sine cura (bez obowiązków). Są to czcze tytuły, częstokroć nawet poniżające, ale do których znaczne dochody są przywiązane. Do takich urzędów należą na przykład: Stajenni, Stangreci, Lampiarze, Zszywacze Akt i t. d. Damy nawet posiadają takie urzędy np: Dama do sporządzania pończoch, Dama pokojowa i t. d.; ale chętnie przyjmują takie urzędy, ponieważ przy nich pobierają 5. do 600. funtów szterlingów, a żadnych niemają obowiązków. Xiążę Wellington posiada także podobny urząd, który bynajmniej nie odpowiada jego Marszałkowskiej godności. Jest Aktuarjuszem Sądowym w Irlandji, ale Aktuarjuszem który tylko na papierze istnieje.

Szwecja.

z Sztokholmu dnia 16 Kwietnia.

Niejaki Bergius jeden z Urzędników naszych, który niedawno z Wyspy Sgo Bartłomieja powrócił, wydał ciekawe pismo pod tytułem: O Jndjach Wschodnich. Pismo to wystawia interesujący obraz Handlu, polityki i Obyczajów tej części Swiata. Między innemi, zawiera co następuje o teraźniejszym Królestwie Hajti:

„Król Henryk, inaczej Christophe a niegdyś prosty Murzyn postanowił w polityce swoiej dwa głowne cele: wzmocnić się przeciw Francji, i zebrać ogromne Skarby. Większa część poddanych jego, zostaje w służbie wojskowej. Wojsko trzyma w najściślejszej karności: wykroczenia służbowe pospolicie śmiercią karze. Dla Gwardji swojéj, sprowadził z Anglji kosztowne Mundury zielone, ale w ten czas je tylko gwardja przywdziewa, gdy Sam jest w Cap obecnym: potem zamyka je pod własny klucz, a tym czasem boso na straż zaciągać jej każe. Jazda jego jest nader lekką, albowiem na nagiem ciele nic więcej procz szabli i ładownicy nie nosi. W całem Królestwie, jedna tylko znajduje się Drukarnia, która pod osobistym Jego dozorem zostaje: pospolicie drukuje tylko odezwy i pisemka polityczne, które dosyć często ogłaszać rozkazuje. Tak nazwana: Gazeta Królestwa Hajti, wychodzi wtenczas tylko, gdy wypada pochlebstwem zakadzić N. Panu, albo gdy on sam coś w imieniu swojém ogłosić rozkaże. — Administracja Państwa i Finanse, urządzone są w najprościejszy sposób. Każdy zbiór dzieli się na cztery części. Pierwszą otrzymuje Król, drugą czarni robotnicy, a dwie zachowuje sobie właściciel. Gdy przeto z powyższego źródła, Król mnóstwo zawsze ma kawy i cukru, dla tego wszyscy kupcy do niego naprzód udawać

się muszą: On wybiera sobie z towarów kupieckich to, co jemu się podoba, często płaci podług upodobania, (pospolicie 10. od sta nad cenę faktury) a potem oznacza sam cenę swojego towaru, do której ku. pcy stosować się są obowiązani. Gotowiznę w Hiszpańskich dublonach (albowiem tę tylko monetę przyjmuje) zachowuje w skarbcu złożonym w twierdzy Henri, która to twierdza obwarowaną jest 365. działami i ma zawsze w gotowości znaczne wojsko, pracujące ciągle nad wzmocnieniem onej. — Twierdza ta leży na wierzchołku jednej z najwyższych gór, pod którą w guście wschodnim ozdobnie wybudowany jest zamek Króleski Sanssouci.

Włochy.

z Rzymu 10 Kwietnia.

Na dniu 2 b. m. (jak już donosiliśmy), uczynił wjazd uroczysty do tutejszego Miasta N. Cesarz Austrjacki. Dnia 16 b. m. wyjedzie do Neapolu.

— Gdy się Cesarz Franciszek zbliżał do Florencji, wyjechała naprzeciw niemu Arcy Xiężna Parmy. Wysiadając z pojazdu, spostrzegła Syna swego młodego Xięcia Reichstadt, na ręku Ojcowskim: to przywiązanie do Wnuka, tak dalece rozczuliło Xiężnę, iż do łez poruszoną była. Widok ten, wzruszył wszystkich przytomnych. Młody Xiąże, jest nadzwyczajnie pięknym i żywym, ubrany był w Mundur Palatyna Węgierskiego.

Z Korfu donoszą, pod dniem 10 Marca, iż przybył tamże szczęśliwie Hrabia Capodistrias Minister Sekretarz Stanu N. Cesarza Wszech Rossyj, i wręczył Ojcu Swemu następujący list własnoręczny Cesarza: „Syn WPana, który się od kilku lat przy mnie znajduje, i na zupełne zadowolnienie moje zasłużył, upoważnionym jest do wręczenia Mu niniejszego listu. Przybycie Jego spełni życzenia Ojcowskiej miłości WPana. Mojem zaś życzeniem jest, abyś mi oddał Syna Twego, skoro na ziemi ojczystej odzyska nadwerężone zdrowie, które mię najmocniej obchodzi. Będzie on tłumaczem uczuć moich dla WPana; i oznajmi Ci Mci Hrabio z jaką radością przyjmowałem Brata jego: niech to będzie dowodem przychylności mojej dla familji WPana i t. d.

W Wiedniu dnia 22 Grudnia 1818.

Alexander."

— Mnich jeden odkrył pod ziemią Gmach zawierający 12. pokoi: miało to być niegdyś mieszkanie Nerona.

— Dnia 26. Marca, dało się uczuć lekkie trzęsienie Ziemi w samym Rzymie i okolicach jego.

— W Rzymie ponowiono dawniejszy wyrok, stanowiący karę 200. skudów na tych, którzyby poważyli się przedawać lub kupować Xiążkę albo Rękopism, bez wiedzy i zezwolenia Prefekta tajnego Archivi Watykanu.

LOTERJA LICZBOWA.

Ciągnienie 394. dnia 3 Maja.

27 33 86 20 4

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle	
po południu	ciepła	zimna	cale	linje	16cze: li:			łokcie	cale
1 Maja	9		27	10	5	Południo-wschodni	Pochmurno	1	23
2 Maja	13		27	10	7	Wschodni	Słońce blade	2	1

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński J. Morawski